

ROSKILDE
KOMMUNE

Indkøbs-og udbudspolitik

Indhold

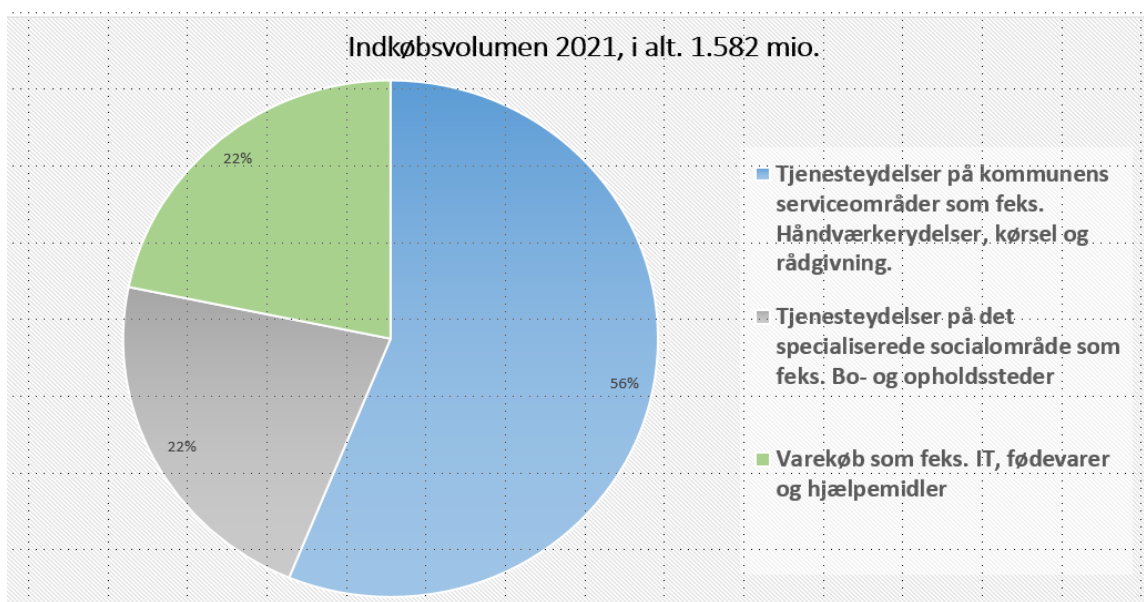
Indkøbs- og udbudspolitikken – baseret på ansvarlighed og bæredygtighed	3
1. Grøn omstilling og bæredygtige indkøb.....	4
Miljømærker og certificeringer	5
Bæredygtighed.....	6
2. Socialt bæredygtige indkøb.....	6
Socialt ansvar.....	6
Socialt ansvar ift. arbejdskraft og jobmuligheder	7
Inddragelse af – og samarbejde med vores virksomheder	7
Skattely og etik.....	8
3. Økonomisk ansvarlige indkøb.....	8
Fokus på den samlede økonomi.....	8
Fokus på anvendelse af indgåede indkøbsaftaler	9
Mere konkurrenceudsættelse på indkøbsområdet	9
Udbud af kommunale opgaver og kontrolbud.....	10
Nedbringelse af transaktionsomkostninger	10
4. E-handel og digitalisering.....	11
E-handel skal øges	11
Systematisk kontraktstyring skal optimere kontrakt og samarbejde.....	12
Indkøbs- og udbudspolitikken rækkevide	12
Anvendelse af indkøbsaftaler	12
Indkøbspolitikken grundprincipper skal overholdes	12

Indkøbs- og udbudspolitik – baseret på ansvarlighed og bæredygtighed

Roskilde Kommune har en indkøbsvolumen på ca. 1,6 mia. kr. årligt og udbyder opgaver på mange forskellige områder. Bag ethvert indkøb og udbud ligger der en overvejelse af, hvilket aftryk, vi sætter i verden. Kommunen ønsker derfor at bruge egen indkøbs- og udbudskraft til at understøtte og påvirke udviklingen af markedet for grønne varer og ydelser, med en mere cirkulær tilgang.

Denne politik omfatter alle indkøb og udbud i Roskilde Kommune. Det gælder varer, tjenesteydelser, bygge- og anlægsopgaver, samt leje- og leasingaftaler. Det sker bl.a. med udgangspunkt i de forvaltningsretlige principper og den danske udbudslov. Politikken understøtter kommunens andre politikker, herunder bl.a. klimahandlingsplanen.

Det er afgørende, at hele Roskilde Kommune som organisation understøtter byrådets målsætninger, og tager højde for en økonomisk ansvarlig og bæredygtig udvikling, så det gavner borgerne og erhvervslivet i kommunen samt vores efterkommere. Det gør vi blandt andet ved at tænke i helheder (TCO) og livscyklusbetragtninger (LCA) både inden for klima og miljø, økologi, sociale forhold samt omkostninger og kvalitet ind, når vi køber ind og byder ud.

Dette kan bl.a. være ved at stille krav til miljømærker, arbejdsforhold og uddannelses- og praktikpladser. Krav og initiativer sker i løbende dialog med markedet og relevante brancheorganisationer, som forberedelse til udbudsforretningerne. Desuden er det afgørende, at der er synlighed og transparens i processerne, så alle aktører er bevidste om hvordan, og hvor man kan søge den rette information.

En ambition om mere bæredygtige indkøb er samtidig i god tråd med FN's 17 verdensmål. Verdensmålene bygger på, at vi skal samtænke og turde tænke nyt – eller gentænke det vi gør, således at et indkøb finder sted ud fra et helhedsperspektiv.

Politikken er opdelt i 4 hovedafsnit, som gengiver vores tilgang til grøn omstilling og bæredygtige indkøb, socialt bæredygtige indkøb, økonomisk ansvarlige indkøb samt E-handel og digitalisering.

1. Grøn omstilling og bæredygtige indkøb

I Roskilde Kommune prioriterer vi at købe grønt ind på de områder hvor vi kan påvirke markedet og dermed som nævnt bidrage til FN's 17 globale mål for en bæredygtig udvikling og for at realisere Roskilde Kommunes målsætning om at blive CO₂-neutral i 2035.

Bag ethvert indkøb ligger der en overvejelse af, hvilke aftryk, vi sætter i verden. Derfor stræber vi efter kun at købe det nødvendige ind, og løbende overveje, om der er produkter, som vi ikke, eller kun i begrænset omfang, burde købe og anvende. Desuden anlægger vi altid en helhedsbetragtning, som bl.a. også indkalkulerer muligheder for genanvendelse, transportleverancernes udledning, og produkternes levetid.

Vi tror derfor, at vi via vores indkøb for eksempel kan være med til at nedbringe ressourceforbruget og udledningen af CO₂ og andre klimagasser, fremme genbrug og genanvendelse og minimere anvendelsen af skadelige kemikalier. Roskilde Kommune har et ønske om at fremme kulturen om

at tænke cirkulært i både indkøb og forbrug. Derfor skal vi ved alle kommunens indkøb og udbud overveje hvordan udbudsreglerne og en totaløkonomisk tilgang bedst forenes.

Miljømærker og certificeringer

Vi vil have fokus på at efterspørge miljømærkede produkter. Udbudsloven gør at vi i høj grad skal efterspørge og stille krav om miljømærker som for eksempel Svanemærket, EU-Blomsten, Global Gap, Ø-mærket mv. På den måde vil vi kunne bidrage til, at den generelle interesse for at sælge og udbyde miljøvenlige produkter, øges blandt potentielle leverandører. Når vi køber ind, er det derfor med respekt for ressourcer og omgivelser.

Ved hvert udbud foretager vi derfor en konkret vurdering af, hvilke krav vi vil sætte til klima og miljø, således at det bliver en forudsætning for tilbudsafgivelse, at leverandørerne kan opfylde disse krav. Et eksempel er krav om reducere af klimaafttryk på fødevarer jf. fødevarestrategien, samt indkøb af miljømærkede produkter. Den konkrete vurdering sker via dialog med relevante aktører i markedet, da vi skal gøre det der giver bedst mening i den konkrete situation.

Roskilde Kommune er ligeledes medlem af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb (POGI), der er et fællesskab af offentlige organisationer, som ønsker at fremme bæredygtige løsninger og grønne indkøb. Dette sker ved at udvikle fælles, forpligtende indkøbsmål, der skal bidrage til at drive markedet frem mod mindre miljøbelastende produkter og løsninger.

Herudover anvender Kommunen indkøbsaftaler, der er udbudt af Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI). POGI og SKI har indgået en samarbejdsaftale, der sikrer, at sortimentet på SKI's aftaler lever op til de indkøbsmål, POGI anbefaler. Kommunen samarbejder ligeledes med 15 andre kommuner i Fællesudbud Sjælland (FUS). Når flere kommuner tilslutter sig, for at købe i fællesskab, opnås stodriftsfordele. Fordelene kan dels være bedre priser og kvalitet, og samtidig stiller det os i en position, hvor vi nemmere kan påvirke markedet mod en grønnere og mere miljøvenlig retning.

Ved udbud af bygge- og anlægsopgaver lægger vi vægt på bæredygtighed – både miljømæssigt, socialt og økonomisk. Vi indtænker også levetid, tekniske betragtninger, sikkerhed og driftsudgifter. Dette kan vi fremme f.eks. ved at stille krav om etablerede certificeringsordninger og brugen af anerkendte klimabelastnings-beregnere samt kræve genanvendelse af byggematerialer og andre affaldsprodukter, som dermed kan indgå som ressourcer i nye sammenhænge.

Med miljømærker og -standarder kan vi stille miljøkrav til virksomheder, formulere miljøstandarder til byggeri/varer og ydelser, samt stille konkrete krav til kvalitet, levetid, ressourceeffektivt miljø og emballering. Desuden vil vi, hvor det giver mening og hvor det er muligt, kræve indgåelse af tilbagekøbsaftaler. Det kunne eksempelvis være i form af aftaler hvor emballage leveres tilbage. Desuden vil vi sammen med leverandørerne udvikle aftaleformer, der øger brugernes og leverandørernes incitament til at vedligeholde, reparere og genanvende produkterne. Endelig vil Roskilde Kommune medvirke til udviklingen og implementeringen af værktøjer, der kan følge med i udviklingen af CO₂ -belastningen ved visse typer af indkøb.

Bæredygtighed

I Roskilde Kommune er vi særlig opmærksomme på, at fokus på totaløkonomien i hele varens eller ydelsens levetid har stor betydning for, hvor bæredygtigt et indkøb er. Derfor stiller vi krav til vores leverandører om bæredygtig produktion, håndtering og distribution. Dette finder sted ved, at transport af varer til kommunen skal udlede færrest mulige klimagasser og skadelige partikler.

Vi lægger derfor vægt på indkøb af lokalt producerede kvalitetsvarer i det omfang lovgivningen og økonomien giver mulighed herfor. Desuden vil vi stille krav til de transportmidler varerne leveres i, til leveringsfrekvens og til eventuel samkørsel af varer.

Vi skal som udgangspunkt arbejde for, at affald ikke opstår. Hvis det ikke er muligt, skal mængden af engangsemballage ved levering af varer nedbringes, gøres mere miljøvenlig og/eller kunne genanvendes. Endelig vil vi i vores indkøb tænke helhedsorienteret og sikre gode forhold for cyklister, elbiler, natur, biodiversitet og lignende ved nybyggeri og anlæg. Endelig vil vi i vores indkøb tænke helhedsorienteret og sikre gode forhold for cyklister, elbiler, natur, biodiversitet.

2. Socialt bæredygtige indkøb

Socialt ansvar

I Roskilde Kommune tager vi samfundsansvar – også når det gælder social ansvarlighed. Vi forventer, at vores leverandører respekterer grundlæggende menneskerettigheder, og vi stiller

krav om, at de efterlever de internationale normer i for eksempel FN's menneskerettighedserklæring og den europæiske menneskerettighedskonvention om blandt andet menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder og anti-korruption.

Derudover forventer vi, at virksomhederne overholder gældende skatte- og arbejdsmiljølovgivning, ligesom samarbejdspartnere skal overholde gældende lovgivning i relation til håndtering af datasikkerhed. Kommunen lægger desuden stor vægt på, at tilbud der tilbydes vores borgere er økonomisk bæredygtige, har høj gennemsigtighed i økonomien og at tilbuddets økonomi giver mulighed for at give den fornødne gode kvalitet til prisen.

Vi stiller krav om, at de virksomheder vi handler med, har ordentlige løn- og ansættelsesvilkår (efter gældende overenskomst) for deres medarbejdere, og derfor indeholder kommunens tjenesteydelses- og bygge- og anlægskontrakter en arbejdsklausul, der pålægger leverandøren at sikre dette. Det samme gælder eventuelle underleverandører, og derfor pålægges leverandørerne et kædeansvar, hvor de er ansvarlige for, at deres underleverandører også sikrer ordentlige løn- og ansættelsesvilkår for deres medarbejdere.

Som opfølgning på at virksomhederne overholder deres sociale ansvar, forbeholder Roskilde Kommune sig ret til i kontraktperioden at foretage stikprøvekontroller. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at en stikprøvekontrol eller lign. i en kontrakt, ikke er et udtryk for en generel mistillid til den pågældende leverandør, men derimod en helt naturlig og vigtig opfølgning på et bestemt kontrolkrav.

Socialt ansvar ift. arbejdskraft og jobmuligheder

Gennem vores aftaler, forsøger vi ligeledes at tage et medansvar for at skabe flere lærlinge- og praktikpladser til de unge og ledige borgere i kommunen, og muliggøre ansættelser på særlige vilkår. Dette sker ved at indføre uddannelses- og efteruddannelsesklausuler i kontrakterne med vores leverandører, der hvor det giver mening. Kommunens jobcenter bliver derfor ligeledes inddraget i de relevante aftaler. Det er en konkret vurdering fra kontrakt til kontrakt og branche for branche, hvilke sociale klausuler, der kan blive stillet i en kontrakt.

Inddragelse af - og samarbejde med vores virksomheder

Vi ønsker at styrke det lokale erhvervsliv, ved at give dem de bedst mulige rammer for at skabe vækst og arbejdspladser. Derfor vil vi løbende være i dialog med virksomhederne om de konkrete indkøb og udbud. Vi vil ligeledes prioritere det lokale erhvervsliv, hvor udbudsreglerne tillader det.

Når indkøb skal foretages, ser vi altid på mulighederne for at udbyde det mest hensigtsmæssigt, eksempelvis ved opdeling af udbud, så også mindre virksomheder har mulighed for at byde. Roskilde Kommune følger "opdel eller forklar-princippet". Som følge heraf tilstræber kommunen, inden for udbudsrettens rammer samt opgavens karakter, at opdele opgaven i delkontrakter.

Derudover tilstræber kommunen altid at stille krav, der er tilpasset aktørernes størrelse på det aktuelle marked. Endelig vil vi forsøge, at tilrettelægge dele af vores indkøb således, at iværksættere, startups og socialøkonomiske virksomheder, også får mulighed for at byde med ind

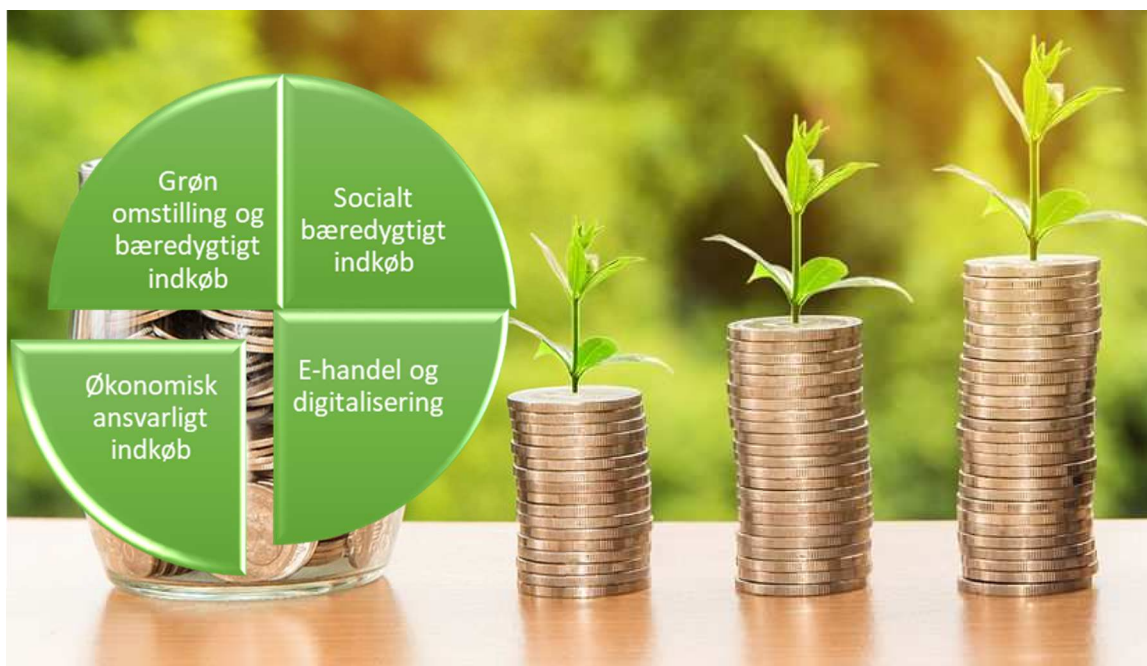

med nye og innovative løsninger. Vi vil udfordre vanetænkningen gennem udviklingen af nye samarbejdsmetoder med vores små virksomheder.

Roskilde Kommune benytter eksempelvis Comdia til konkurrenceudsættelse af rådgiver -og konsulentydelse samt mindre håndværksopgaver. Planlagte opgaver inden for disse områder vil være synlige i Comdia. Udbudsplanen vil ligeledes være tilgængelig på kommunens hjemmeside, hvor alt materiale om udbud og mulighederne for blive leverandør til kommunen vil fremgå. Desuden vil vi hvert år f.eks. afholde et årligt erhvervsarrangement for alle kommunens håndværksvirksomheder, hvor der gives et indblik i fremtidige kommunale projekter og hvor konkrete krav til kommende udbud præsenteres.

Skattely og etik

Roskilde Kommune ønsker at sende et signal om, at virksomheder skal udvise en ansvarlig skatteadfærd. Derfor stiller vi altid krav om gennemsigtighed og fair beskatning hos kommunens leverandører. Herudover er det i løbet af kontraktperioden muligt, at ophæve kontrakter med virksomheder, som bliver dømt for ulovlig skatteunddragelse, medvirken dertil eller indgår på EU liste over virksomheder der arbejder i skattely med udgangspunkt i samme principper som udbudsloven §134a.

3. Økonomisk ansvarlige indkøb

Fokus på den samlede økonomi

Roskilde Kommune har et ansvar for at bedrive godt købmændskab og forvalte borgernes penge på den bedste mulige måde. Derfor er prisen for vores indkøb af varer og tjenesteydelser et væsentligt element i de aftaler, vi indgår med vores leverandører, så der bliver flere penge til kerneopgaverne.

Men prisen kan ikke stå alene. Vi har derfor et særligt fokus på kvalitet, og ikke mindst lægger vi vægt på livscyklusomkostninger, totaløkonomi, reparationsmuligheder, miljøbelastning, genanvendelighed og de følgeomkostninger købet kan have, herunder levetid, driftsomkostninger, vedligeholdelse, service og bortskaffelse.

Ved at inddrage disse forhold, kan vi sikre et indkøb, hvor de samlede omkostninger er lave og dermed får vi også mere for pengene. Derfor kan det være, at nogle gange er de billigste løsninger tilstrækkeligt gode, men andre gange er den dyre løsning billigst på længere sigt.

Når kommunen køber ind eller byder ud, skal der altid foretages en risikovurdering af de leverandører der indgås samarbejde med, herunder deres økonomiske solvens. Dette skal styrke muligheden for, at leverandøren er i stand til at levere det ønskede produkt eller ydelse i hele den aftalte periode.

Fokus på anvendelse af indgåede indkøbsaftaler

Roskilde Kommune vil som professionel indkøbsorganisation fortsat sætte fokus på kontraktstyring og compliance. På denne måde vil vi sikre, at Kommunen opnår det vi betaler for, at vi køber mere fornuftigt ind og ikke mindst at vi bruger de indgåede aftaler effektivt.

Kontraktstyring vil være et fortsat fokus gennem hele kontraktens løbetid. Når en given kontrakt er underskrevet, er det vigtigt, at leverandøren lever op til kontraktens forpligtelser. Efter behov aftales opfølgingsmøder med leverandøren. Roskilde Kommune arbejder med strategisk kontraktopfølgning for at sikre en fælles overordnet retning.

En høj anvendelsesgrad af aftalen er en forudsætning for, at vi også opnår de gevinster, der er målet med indkøbsaftalerne, hvorfor en effektiv og høj compliance er vigtig. God implementering af aftalerne og løbende fokus på mulighederne skal sikre en effektiv udnyttelse af aftalerne i hele kontraktperioden. Vi følger løbende op på compliance for dermed at sikre effektive indkøb.

Mere konkurrenceudsættelse på indkøbsområdet

Formålet med konkurrenceudsættelse er at opnå bedre pris/kvalitet. Roskilde Kommune opnår hvert år besparelser, når aftalerne konkurrenceudsættes. Der er derfor fokus på, at konkurrenceudsætte endnu flere aftaler, især på de områder, der endnu ikke har været konkurrenceudsat flere gange. Derfor har Roskilde Kommune som udgangspunkt en procedure om, at der indhentes 2-3 tilbud når tærskelværdien overstiger 100.000 kr. for de decentrale enheder.

Roskilde Kommune er derfor særlig opmærksom på at indfri yderligere potentialer på indkøbsområdet. Dette kan blandt andet opnås ved at udnytte de data, som vi løbende samler ind, når vores enheder køber ind via aftalerne. Vi kan derfor se, hvor potentialerne er størst og dermed sætte ind, hvor der kan indtages en strategisk tilgang til indkøbet.

Økonomiudvalget vil årligt (primo) få forelagt en udbudsplan. Resultat af udbudsforretningen forelægges efterfølgende relevante fagudvalg til orientering. Konkrete kravspecifikationer forelægges relevant fagudvalg og altid ved ændring af serviceniveau.

Udbud af kommunale opgaver og kontrolbud

Roskilde Kommune ønsker at øge borgernes og institutionernes valgmuligheder, hvor det giver mening. Ved udbud af opgaver der udføres i kommunalt regi, skal kommunen som hovedregel altid afgive kontrolbud efter gældende regler om ledelses- og regnskabsmæssig adskillelse. Det kan også være hensigtsmæssigt, at afgive kontrolbud på opgaver der tidligere har været udført i kommunalt regi, og hvor lignende opgaver stadig udføres. Det besluttet fra år til år i forbindelse med godkendelse af udbudsplanen.

Hjemtagelse af en opgave fra privat leverandør kræver forudgående godkendelse i økonomiudvalget. Desuden kan de enkelte fagudvalg altid bede om, at få kravspecifikationerne på et forestående udbud forelagt.

Nedbringelse af transaktionsomkostninger

Gennemførelse af et udbud er altid forbundet med transaktionsomkostninger - både for Roskilde Kommune og tilbudsgivere. Som ordregiver skal vi afsætte ressourcer til udarbejdelse af udbudsmateriale, mens tilbudsgiverne skal sætte sig ind i materiale og udarbejde tilbud. Vi har en særlig opmærksomhed på at nedbringe de transaktionsomkostninger der er forbundet med et udbudsproces.

Dette opnås blandt andet, ved at gå i dialog med markedet og andre vigtige aktører forud for hvert udbud, for at opnå viden om markedet og de løsninger, der kan sikre størst mulig værdi for borgerne. Den forudgående dialog resulterer derfor i en mere effektiv konkurrence, således at der sikres de bedste udbud og aftaler. På den måde reducerer kommunen også transaktionsomkostningerne for sig selv og for erhvervslivet, idet kravene i udbuddet matcher de løsninger markedet kan levere på gældende tidspunkt.

4. E-handel og digitalisering

Ud over de økonomiske gevinster, der kan hentes ved konkurrenceudsættelse, er der også effektiviseringspotentiale i e-handel og digitalisering, så transaktionsomkostningerne i forbindelse med købet reduceres. Ved e-handel forstås indkøb via kommunens indkøbssystem, hvor de produkter eller ydelser, kommunen har indgået indkøbsaftaler på, bestilles, varemødtages og betales. E-handel er med til at understøtte hele indkøbsprocessen lige fra ordreafgivelse til fakturamodtagelse, bogføring og betaling til leverandøren.

E-handel er ligeledes med til at reducere fejl i blandt andet bestillinger og faktureringer, og automatisk betaling af fakturaer, som minimerer omkostningerne til håndtering af fakturaer i forhold til manuel behandling. E-handel er med til at sikre en høj compliance, og det er med til at frigøre indkøbs- og økonomimedarbejdere fra tidskrævende administrative opgaver, så der bliver mere tid til kerneopgaverne. Derfor skal e-handelssystemet være indkøbernes foretrukne sted at handle.

E-handel skal øges

I Roskilde Kommune har vi e-handlet i mange år. Indkøb via e-handelssystemet skal være en naturlig, enkel og tidsbesparende del af indkøbsopgaven på vareområdet, og det er et mål for os at øge e-handlen i de kommende år. Derfor vil vi have fokus på at understøtte udviklingen af e-handelssystemet til også at omfatte tjenesteydelser, således at systemet i højere grad understøtter brugernes daglige indkøb, og letter arbejdet for vores leverandører. I den forbindelse skal vi stille krav til leverandører om understøttelse af de digitale processer, for at vi kan lykkes med det!

Systematisk kontraktstyring skal optimere kontrakt og samarbejde

Kontraktstyringen skal styrkes. Det betyder, at der i højere grad skal arbejdes strategisk med leverandørerne for at sikre, at der leveres i henhold til kontraktens vilkår og for at fremme det gensidige samarbejde via en proaktiv dialog mellem brugere og leverandører, der medvirker til at optimere udbyttet af kontrakten. Kontraktstyringen skal være systematisk og systemunderstøttet med henblik på at frigive effekter og skabe merværdi i kontraktforholdet. Helt konkret betyder det, at der skal ske fast opfølgning på indgåede aftaler baseret på risikovurdering af kontrakten på en række betydende parametre.

Indkøb - og udbudspolitikens rækkevide

Formålet med denne politik er at skabe rammerne og sætte retningen for Roskilde Kommunes indkøb- og udbud. Politikken omfatter som udgangspunkt også selvejende institutioner med kommunalt tilskud, i det omfang det er muligt i henhold til gældende driftsoverenskomster. Den dækker derfor over alle kommunale indkøb af varer, tjenesteydelser samt bygge- og anlægsopgaver.

Anvendelse af indkøbsaftaler

Alle Kommunens enheder og selskaber hvor kommunen har bestemmende indflydelse er som udgangspunkt forpligtiget til at anvende indkøbsaftalerne, medmindre andet er aftalt. Undtagelsesvis kan køb, der har et pædagogisk sigte finde sted uden om indkøbsaftalerne. Men også i de tilfælde, hvor det er muligt at købe varen billigere hos andre end vores egen leverandør, skal købet, som udgangspunkt stadig foregå gennem den gældende indkøbsaftale på området. Der vil løbende blive fulgt op på, hvordan intentionerne i denne politik bliver implementeret ude på skoler og institutioner.

Indkøbspolitikens grundprincipper skal overholdes

Ethvert indkøb og udbud i Roskilde Kommune skal foretages i henhold til gældende lovgivning på området, herunder udbudsloven, tilbudsloven og dermed de gældende principper, såsom ligebehandling, gennemsigtighed og proportionalitet. Det er et ledelsesmæssigt ansvar, at sikre at dette sker.